

ҲАМКОРЛИК — ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЁТ ТАРАҚҚИЁТ ГАРОВИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ
ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК ТАШКИЛОТИ ДАВЛАТЛАРИ РАҲБАРЛАРИНИНГ ОЛИЙ
ДАРАЖАДАГИ ИККИНЧИ УЧРАШУВИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Ҳурматли Раис жаноблари!
Ҳурматли бош котиб жаноблари!

Ҳурматли меҳмонлар!
Хонимлар ва жаноблар!

Авваламбор ушбу олий минбардан дўстимиз Сулаймон Демирал жаноби олийларини Туркия Республикаси Президенти этиб сайлангани билан аяб бир бор чин қалбимдан табриклар, биродарликнинг узоқ умр, сикат-саломатлик тилаймиз, турк халқи равангига ва халқларимизга ўртасидаги дўстлик ришталарини янада мустақамлаш йўлидаги кўрсатилган улкан хизматлари учун самимий миннатдорчилигимизни билдирармиз. Биз Тасу Чиллар жаноби олийларини ҳам бош вазир этиб сайланганликлари билан табриклар, халқларимизнинг бахт-саодати ривожига қўшадиган ҳиссаларига умид билдириб, масъулиятли вазифани адо этишда соғлиқ ва омад тилаймиз.

Фурсатдан фойдаланиб, иқтисодий ҳамкорлик ташкилотини давлатлари раҳбарларининг олий даражадаги иккинчи учрашувини ўтказиш учун қилинган катта тайёргарлик ишларини юқори баҳолаймиз ва Туркия Республикаси Президенти жаноби олийларига ва Туркия ҳукуматига кўрсатилган меҳмондорчилик тилашга рухсат бергайсизлар.

Биз иқтисодий ҳамкорлик ташкилотини давлатлари раҳбарларининг олий даражадаги иккинчи учрашувини ўтказиш учун қилинган катта тайёргарлик ишларини юқори баҳолаймиз ва Туркия Республикаси Президенти жаноби олийларига ва Туркия ҳукуматига кўрсатилган меҳмондорчилик тилашга рухсат бергайсизлар.

дўстлик учун ўз миннатдорчилигимизни изҳор этами.

Муҳтарам хонимлар ва жаноблар!

Азиз биродарлар!

Жаҳон янги даврга кирди. Давлатлар ва халқлар ўртасидаги ўзаро боғлиқликнинг, ҳамкорликнинг юксалиб бориши ушбу даврнинг ўзига хос хусусиятидир. Лўнда қилиб айтганда, кенг қамровли интеграция ҳозирги кунда оламшумул жараён бўлиб, ҳар бир халқнинг порлоқ истиқболи ва умуминсоний цивилизация йўлидаги барча куч-қаракатлари бирлаштиришга, ҳар бир давлатнинг имкониятларидан яхшироқ фойдаланишга қўмаклашди.

Ана шуларни ҳисобга олган ҳолда, Ўзбекистон Иқтисодий Ҳамкорлик Ташкилотини олдига турган асосий вазифани ва бу халқлар ташкилотини ниятдаги умид билдириб, масъулиятли вазифани адо этишда соғлиқ ва омад тилаймиз.

Бугунги учрашувда кун тартибига қўйилган ҳамкорлик ташкилотининг 2000 йилгача ва ундан кейинги истиқболи ва асосий йўналишлари ҳақидаги таъйинланган Истанбул декларацияси лойиҳаси бизнинг фикримизча, келгата ҳаракати режалари негизи ва умумий руҳига мос келади. Бугун ҳамкорлик тартибиде бирлашган ва шу минтақада жойлашган 10 қўшни давлат — тарих, маданияти, дини, тили, тили, тақдирини яқин бўлган халқлар фақатгина куч-қаракатлари билан бирлаштириб, бой имкониятларини ўзаро

манфаатли тарзда ўзлаштириб, бир-бирига қўмаклашиб, тараққиётда олға кетган мамлакатларни қувиб етиши, тарихий адолатни қайта тиклаб, жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўринларини эгаллаб олиши мумкин.

Бу олижаноб стратегик мақсад — бизнинг бирлашган потенциалларимиздан эркин ва ўзаро манфаатли тарзда фойдаланиш масалалари кўпгина муаммоларни ҳал қилишига таъсир этди. Келажикда назар ташлаб, шунга аниқлашган баҳо бериш керакки, бу йўлда биз сиёсий, иқтисодий ҳамда бошқа жиҳатларга эга бўлган кўп қийинчиликларга дуч келишимиз мумкин. Бундай қийинчиликлар турли шарт ва имкониятлардан, ҳамкорликда қатнашувчи ҳар бир давлатнинг ўзига хос хусусиятларидан келиб чиқади.

Шу нуктага назардан ҳамкорликнинг XXI аср бошидаги истиқболи муҳим йўналишлари таҳлил қилар эканмиз, кўзлабган режаларимизга етиш учун, шак-шубҳасиз, барча тан олаётган умумий мазмундаги бир қанча шарт-шароитлар бор.

Биз учун асосий муҳим бўлган биринчи шарт, бу ўзаро ишонч масаласи. Ташкилотга аъзо бўлган ўн давлатнинг сиёсати ва мафқураси турлича бўлиши табиий, лекин, шунга қарамадан, бир-биримизга ишонмасан, бир-биримизга таянч бўлиб турмасан, бир-биримизни қўллаб-қувватласан, иқтисодий манфаатдорлигини сиёсатда, мафқурадани устуни қилмасан, бу ерда йиғилиб, мажлис қилиб, овоза бўлиб ўтиришдан ҳеч қандай наф йўқ.

Иккинчи ва ҳамма учун умумий шарт, бу — транспорт ва коммуникациялар

муаммоси. Ўзаро коммуникацияларни боғлашдан бошқа соҳаларга ўтиш ҳеч қачон самара беролмайди. Коммуникация деганда мен автомобил, темир йўл, ҳаво йўллари эмас, балки ўзаро маънавий-маданий алоқалар ривожини ҳам тушунамиз. Бунда телевизион, радио ва замонавий, ер қуорасини бошқа минтақалари билан боғлайдиган космик алоқаларнинг ўрни жуда катта.

Айтилган, Ўзбекистонини Покистон билан боғлаш учун Афғонистондаги аҳоли тўсиқ бўлиб турса, бизнинг энг юксак озуқаривчи, эзгу сўзларимиз ва баёнотларимиз шунчаки қозғода қолиб кетаверади.

Агар орамадаги шундай тўсиқ ва говларни бартараф этмасан, олға силишиш бўлмайди. Ҳамфиқрлик, маслаҳатчилик бўлмайди.

Биз, Ўзбекистон вакиллари, бугун қабул этилаётган декларацияда коммуникацияларга бўлган муносабатни тўла қўллаб-қувватлаймиз. Биз барча оқилона лойиҳаларни амалга оширишда ҳалол ва мардона шериклиги қилишга тайёрымиз.

«Харакат бор жойда барокат бор», деб гапирармиз. Шундай экан, бу сўзлар-қаракатлар ҳаммамиздан баробар чиқishi зарур. Мен шахсан сиз, муҳтарам давлат бошлиқларини ана шунга даъват этаман.

Учинчи муҳим шартнинг мазмунини шуки, биз ўзаро алоқа боғлашимиз мумкин, турли муҳим ва тўғри ҳужжатларни имзолашимиз мумкин, аммо молиявий, банк-кредит ташкилотлари иштини йўлга қўймасдан туриб, яхши натижага эришиб бўлмайди. Энг кучли миллий банклар, халқаро банклар, ҳусусан,

Осиё банки, Ислон банки, Европадаги йирик банклар ёрдам бермаса, биз берган баёнотларни, биз амалга оширмакчи истаган лойиҳаларни жонлантириш қийин.

Тўртинчи шартга кўра, ишмизни тез суръатлар билан ривожлантиришнинг эканмиз, ўзаро амалий фаолият шаклини топишимиз зарур. Бизнинг фикримизча, ҳаммамиз биргаликда, Истанбул декларацияси лойиҳасида кўрсатилган махсус техника-иқтисодий асослаш фондидан қаторида ҳамкорлик фондинин таъсис этиш ҳақида ўйлашимиз керак. Ҳар бир давлат шу масалага доир тақдирини берсин. Шубҳа йўқки, бундай фонд барча учун бирдек фойдали бўлади.

Ўзаро Иқтисодий Ҳамкорлик ташкилотини — ҳайрия жамияти эмас. Унга аъзо бўлган ҳар бир мамлакат энг аввало ўз халқининг келажиги ва манфаатини қўлаб иш юритида. Шу нуктага назардан қараганда, ўзаро инвестиция фонди 2000 йилгача кўзда тутилган ўзаро манфаатли умумий лойиҳаларни қўллаб-қувватлашга ва амалга оширишга қўмак бўлади.

Яна бир муҳим масала. Иқтисодий ҳамкорликнинг шартларидан бири ўзаро маданий-маънавий алоқаларни мустақамлашдан иборатдир. Агар ўн мамлакат халқлари бир-бирининг ҳаётидан қанчалик кўп хабардор бўлса, миллий намоёндалари ўзаро бордан-кедан қилсалар, тикорат ва иш одамларининг ўзаро қатновин ҳам шунчалик кўпаяди.

Яна таъкидлаб айтман, халқларимиз маданият ва диний-иқтисодий борасида бир-бирларини қанчалик яхши тушунасалар, — иқтисодий алоқаларимиз ҳам шунчалик тез ривож топади. Муҳтарам хонимлар ва жаноблар! Биз бугун жуда яхши ниятлар билан яшаймиз. Шун

дай буюқ тарихга ва маданиятга эга бўлган халқлар энг яхши тақдирга муносиб эканини ҳаммамиз тушунамиз. Эзгу озуқаривчи алоқа ошмоғи учун нафақат муайян вақт, балки тинч ва осийишта вазиат ҳам сўз билан ҳаводег зарур.

Минтақада тинчлик барқарор бўлиб, биз тузган энг буюқ лойиҳалар ва дилдаги эзгу ниятлар амалга ошмай қолмас мумкин. Ҳозир бизни энг қаттиқ ташвишга солаётган нарсас — Афғонистондаги аҳоли, у ердаги вазиятнинг беқарор ва нотинч экани. Биз бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмоқчи эмасмиз. Ниятимиз жуда ҳолис — қардош Афғонистон халқи тинч бўлса, биродарларимиз ўзаро сулҳ топиб, тезроқ тинч меҳнатга ўтсалар, деб орзу қиламиз.

Қўшни Афғонистондаги ўзаро муҳолиф қучларини яраштиришга, афғон халқини тезроқ тинч меҳнатга жалб этишга ҳар биримиз баҳоли кудрат уриниб кўришимиз керак.

Шу мақсадда биз ташаббус кўрсатиб, қўшни давлатдаги ўзаро муҳолиф қучлар вакиллари шун ерда йиғилган давлатлар ва манфаатдор халқларо ташкилотлар, ҳусусан, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти вакиллари иштирокида Тошкент шаҳрида музокаралар учун йиғилишларини тақдир этардим.

Муҳтарам хонимлар ва жаноблар! Мажлисимизда ҳозир бўлган вакиллар ўзаро тил топиб, бўламак зур ҳамкорлик учун катта йўл очадилар, дея умид билдиришга рухсат этгайсизлар.

Қудратимиз — дўстликда, деган халқ нақли бор. Ташкилотимиз ҳақиқий тинчлик ва дўстлик бустини таянчига айланишга ишонаман. Маъна шу олижаноб мақсад йўлида ҳаммамизга сикат-саломатлик, куч-қувват ва омад тилайман.

ПРЕЗИДЕНТ ТУРКИЯДАН ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислам Каримов 7 июль кунин Туркиядан қайтиб келди. Жумҳуриятимиз раҳбари Иқтисодий Ҳамкорлик Ташкилотини (ИҲТ)нинг Истанбул шаҳрида ўтказилган олий даражадаги кенгашида иштирок этди. И. Каримовни Тошкент аэропортида Ўзбекистон Олий

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

БАРТЕР АСОСИДА АМАЛГА ОШИРИЛАДИГАН
ЭКСПОРТ-ИМПОРТ ОПЕРАЦИЯЛАРИ
БЎЙИЧА ТАРТИБ БУЗИЛИШЛАРИ ВА
СУНИСТЕЪМОЛЛИКЛАРГА ЧЕК ҚЎЙИШ
ТУҒРИСИДА

Жаҳон бозорига аҳолини ўрганиш ва Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги рўйхатга олган амалдаги бартер шартномаларини таҳлил этиш товар айирбошлаш операциялари асосида етказиб берилаётган ва харид қилинаётган товарларнинг қиймат жиҳатдан тенглиги қўпол равишда бузилаётганидан далolat беради. Қўпгина ҳолларда Ўзбекистондан етказиб берилаётган стратегик маҳсулот ва хомашё: пахта толаси, рангли металллар, азот ва фосфат ўғитларининг нархи яширинча арзонлаштирилганлиги ҳисобита республикага гилмалар, сигареталар, спиритли ичимликлар ва шу сингари моллар охирилган нархда олиб келинмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Бундай бартер операцияларини амалга оширишда ташқи иқтисодий фаолият қатнашчиларининг манфаатдорлиги уларнинг солиқларини тўлашдан ўзларини четга олиш, баъзан валютада олинган фойданинг бир қисmini яшириш, жумладан, қонунни бузиб, Ўзбекистон иқтисодиёти, корхона ва ҳўжалик меҳнат жамоасининг манфаатларига зидан етказган ҳолда энг кўп фойда олиш истаги билан ҳам рағбатлантирилмоқда.

Қуёш гўё олов пуркайди. Ҳарорат нийҳоятда юқори бўлганидан киши кўз ўнги жимирлашади. Шундай бўлса-да, галлазорларда иш қизини. Эл бойлигини нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун ялпи сафарбарлик эълон қилинган. Муҳим ишда комбайнчилар алоҳида ўрни тутадилар. Риштон туманидаги ҳўжаликлараро бўрдоқчилик корхонаси деҳқонлари орасида техника хлосмандларни кўп. Усмонали Мақсудов уларнинг бири. Меҳнат зарбдори «Нива» комбайнини моҳирлик билан бошқариб кунига 6—7 гектар майдондаги галлани ўриб-янчиб бермоқда. Сидқидил тер тўкаётганлар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириллапти. Усмоналига ўхшаган зарбдорлар иш тажрибаси кўпчилик мулкига айланмоқда. Галлакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхши ташкил этилган. Шу боис суръат кун сайин ортмоқда.

СУРАТДА: моҳир комбайнчи Усмонали Мақсудов.

У. ҚУШВОҚОВ олган сурат.

МЎЪТАБАР КИШИЛАР

Чўл шамолда чайқалиб турган галлазорлар ажиб манзара кашф этган. Одамлар муҳим ишга масъулият билан киришган. Ҳосил чўғи барчани қувонтирипти. Айниқса комбайнчилар ҳар деқадан унумли фойдаланишга ҳаракат қилишмоқда. Галла ортланиг автотрактор ва тележаларнинг кети узилмайд. Дони ўриб олинган майдонлар сомондан тозаланиб, такрорий экинлар экиш ниятида сифати ҳайдалмоқда. Таъкидлашларича, энди «Аққабхўри, мош, тарик, сабз-лот маҳсулотлари етиштирилар экан.

Кесби райони ҳўжаликлари галлазорларида ялпи сафарбарлик таъминланган. Бир комбайнчи кунига ўрта ҳисобда олти гектар ердаги донни ўриб-янчиб берапти. Ҳар гектар ердан 35—40 центнердан хирмон кўтариляпти. Саратон жазирамадаги маржон-маржон тер тўкиб ишланганин ўзи бўлмайди. Яхши ишлаганлар бундан олтин керак. Мутсабди раҳбарлар иссиқ оқват, чой мунтазам бўлишини таъминлашмоқда. Маданий таъбирлар ҳам қўйилмайдик. Утказилди. Эл ризки бут бўлиш учун курашавган мўътабар кишилар барча имкониятини ишга солишмоқда. Қувончли-сини шунки, янги ўрилган ҳосилдан қиллоқ аҳолисига 100 — 200 килограмдан арзон нарх

да тарқатиляпти. Утган йил кўзда район ҳўжаликларида 8 минг гектар атрофида ерпа, бугдой уруги сепилганди. Егин-гачилик сароб бўлиб, бошқолар донга тўлди. Ҳосил обдон етилган ҳал қилувчи ишга оммавий киришди. Мана бир неча кундан буйи галлазорларда комбайнлар ҳайқирини тинмайди. 64 та «Нива», «Сибиряк»нинг 50 тасидан юксак унум билан фойдаланиляпти. Кунига ўртача 160 гектар ердаги ҳосил саранжомланаляпти.

Урим-йиғим бошлангандан бери район ҳўжаликлари бўйича қарийб 4 минг гектар ердаги арпа ва бугдой йиғиштириб олинди. Олтин бошқоқ ижодкорлари ҳосилдорлигини гектарига 4—5 центнерга оширишмоқчи. «Қашқадарё» жамоа-ширкат ҳўжалиги дон етиштиришда олдинги ўринларда туради. 1.100 гектар майдонда ҳар қанчагидан кўп ҳосил яратилди. Кунги кеча зарбдорлар гектар ҳосилдорлигини 35 центнерга етказишга аҳд қилганликларини маълум қилишди. Сафарбарлик, таъкидотчилик тўғрисида мавжуд майдонларнинг 75 фоизини ўриб бўлинди.

Алишер Навоий номи давлат ҳўжалигида ҳам муҳим иш яхши кетаяпти. Жорий йилда ҳўжалик меҳнатсеворлари 3000 тоннадан ортиқ дон топиширишлари керак.

«Москва» жамоа-ширкат ҳўжалиги галлазорларида ҳаёт келаяпти. Комбайнчилар суръат ва сифатини таъминлаляптилар. Етакчи мутахассислар Т. Ҳўжақулов номи жамоа-ширкат ҳўжалигида шароит оғир бўлишига қарамай ички имкониятлар ишга солинаётганлиги тўғрисида хирмонлар донига тўлаётганлигини таъкидлашди.

25 минг тонна дон тайёрлаш учун астойдил курашаётган касбилик галлакорлар хирмонига «Талиш» давлат ҳўжалиги олиб бошқоқ ижодкорлари ҳам муносиб улуш қўшишмоқчи. Бошқоқ ерга эгилб турган галлазорлар жозибат кашф этган. 4 та «Енисей» ва «Нива» комбайнлари охида туради. Улар кучи билан ҳар кун 28—30 гектар ердаги галла ўриб-янчиб олинмоқда.

— 400 гектар майдонда бошқоқ экинлардан мўл ҳосил етиштирилди. Ният режада белгиланганидан 500 тонна кўп дон йиғиштиришди, — дейди совхоз директори Баҳром Турсунов. — Соҳа кишиларининг моддий манфаатдорлиги таъминланётганлиги, қўшимча имтиёзлар шароити тўғрисида саварбарлик таъминланди.

Ҳўжаликда Тошкент Бекмиров номи алоҳида ҳурмат билан тилга олинди. Фойдани, ташаббускор бригада бошли

ги ҳар қандай шароитда ҳам ишининг қаловини топади. У бошлиқ жамоа бу йил ҳам ўрим-йиғимни биринчилар қаторида тугатилди. Натижа чакимас. Ҳар гектар сугорилган майдондан қарийб 40 центнердан хирмон кўтарилди. Сайфи Мирзаев, Барка Орипов, Усмон Бөлтаев, Сайфи Рустамов каби ғайратли комбайнчилар кунлик маромини 1,5 ҳисса адо этишмоқда. Ҳайри Назаров, Улаш Ҳайдаров бошлиқ бригадаларда ҳам бу йил биринчи мартаба юксак кўрсаткичга эришилди. Овдатде бригада сарқорлари, комбайнчилар ҳақида кўп гапирляди, масъулининг бошқа ҳақдорлари назардан четда қолади. Абди Гулмуродов, Руслан Орипов энг тажрибали механизаторлардир. Улар эл бойлигини хирмонга ташвишда алоҳида жонбозлик кўрсатишляпти. 5 та тележка, иккита юклагич сомон ортишга ажратилган. Комбайнга тиркалган махсус тележка сомонга тўлиши билан фермага олиб келинади. Комбайни ечиб олинган ўрнига бошқиси тезра тиркаб қўйилади. Бу сингалган усул яхши самара бераляпти.

Аҳолини иқтимоий ҳимоялаш, уларни дон маҳсулотлари билан мунтазам таъминлашда С. Насафий номи, «Пахтакор», Ш. Рашидов номи жамоа-ширкат ҳўжаликларида ибратли тадбирлар амалга ошириляпти. Мазкур ҳўжаликларнинг раҳбарлари, муассисиди қийинчиликларни бартараф этишнинг сингалган усул

ларидан омилкорлик билан фойдаланишмоқда. Бугдой олган оилалар неъматини тегирмонда тортириб эҳтиёжини қондиришмоқда.

Бахтга қарши галла ўримишга камқарсаллик билан қараётганлар йўқ эмас. Бундай аҳоли Номоз Холматов раислиги қилаётган «Нарвуз» жамоа-ширкат ҳўжалигида кўзга ташланади. 772 гектар майдонда арпа, бугдойдан ахши ҳосил етиштириляпти. Лекин комбайнлардан унумли фойдаланилмаляпти. Шу боис ҳосилдорлик район кўрсаткичидан ҳам паст. Аннироғи, гектардан 17 центнердан дон йиғиштириб олинмоқда. «Маймано» узумчилик, Богдорчилик ҳўжалигидаги аҳоли янада ташвишли. Бебаҳо бойлиқни ташвишда исрофгарчиликка йўл қўйиляпти. Бу йилги шароитда гектардан 17 центнердан хирмон кўтаряётганларнинг асло оқлаб бўлмайди. Улуғбек номи давлат ҳўжалигида гектардан 25 центнер атрофида ҳосил йиғиштирилмоқда. Ваҳоланки, асосий майдонларни сугорилладиган ерлар ташкил этади. Табиийки, чорва учун озуқа жамғирли кутилганликда бўлмаяпти. Фикримизча, қарвондан ортада қолаётган ҳўжаликларнинг раҳбарлари, муассисиди илгирлардан ўрнатилиб, ахши кўрсаткичга эришиш учун қўшимча имкониятларини ишга солишлари керак.

Ж. ЮСУПОВ.

ХИРМОНГА БАРАКА

тонна пахта ёғи арзон нархларда тарқатилган эди. Шунингдек ҳар онла ҳисобига 100 килограмдан дон берилди.

Бу йил ҳам меҳнатқашларни ижтимоий ҳимоялашга жамоа ҳўжалиги бошқаруви алоҳида эътибор бераляпти. 130 гектар майдонга экилган бугдой яхши парварил қилиниб, баракали ҳосил яратилди. Ўрим-йиғим зўр ушшоқлик билан ўтказилди. Ҳар гектар ердан 50 центнердан жами 650 тонна сара дон йиғиштириб олинди. Жамоа ҳўжалиги омборлари донга тўлди.

650 тонна сара доннинг 400 тоннага яқин меҳнатқашларга тақсимлаш учун ҳозирлаб қўйилди. Галла жамоа ҳўжалиги ҳудудиде истиқомат қилаётган ўқитувчилар, шифокорлар ва бошқа касб эгаларига ҳам арзон нархларда тарқатилди.

Х. СОДИҚОВА.

«ЯНГИ КУН» МУБОРАК!

Марказий Осиё давлатлари бошлиқ

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги кунининг икки йиллиги олдидан

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» СЎРОВИ

1. МУСТАҚИЛЛИК ОДИМЛАРИ ҲАҚИДА ФИКРИНГИЗ?
2. СИЗНИНГЧА, УТГАН ДАВР ИЧИДА ИСТИҚЛОЛ ЎЗБЕКИСТОНГА НИМА БЕРДИ?
3. МАМЛАКАТДА ИҚТИСОДИЙ ИСЛОХОТЛАРНИ ТЕЗРОК АМАЛГА ОШИРИШ ВА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ ЖАДАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ЮЗАСИДАН ТАҚДИРЛАРИНГИЗ.
4. ОЗОД ЮРТИМИЗ БУЮК ДАВЛАТ, ХАЛҚИМИЗ ТУҚ ВА БАДАВЛАТ БЎЛИШИГА ҚАНДАЙ ҲИССА ҚУШАЯПСИЗ?

ИСЛОХОТСИЗ МАҚСАДГА ЭРИШИЛМАЙДИ

Хамидулло НУРДОШЕВ.

Ўзбекистон Республикаси Деҳқонлар уюшмаси ва жамоа хўжаликлари Кенгаши раисининг ўринбосари. Инсоният ҳаммага озодликка интилиб яшаган, ўз ҳаёти давомида мустақиллик учун кураш олиб бorgan. Ўзбекистон дунё миқёсида мустақил давлат деб тан олинган, нуфузли халқаро ташкилотларга кенг ҳуқуқли аъзо бўлиши қалбларининг ифтихори ҳисобланади. Мустақиллик эллик йилдан бери келажикни эълон қилди. Мустақиллик эллик йилдан бери келажикни эълон қилди.

Мамлакатимиз мустақиллиги кунининг икки йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўраётимиз. Утган қисқа даврда республикамизда жуда катта сиёсий ва иқтисодий ўзгаришлар юз берди. Назаримда дунёнинг гузашлари, одамлар талвирлар бўлиб бораётганлик кўринади. Инсонлар дунёқараши, ҳаётга, ишга муносабати ўзгармоқда. Хукуматимиз раҳбарлари, Президентимиз Исроил Каримов олиб бораётган ички ва ташқи сиёсат ўлкамизда тинчликни, оқилолликни барқарор қилиш билан бирга, халқни иқтисодий меҳнатга қўймоқда. «Ўзбекистоннинг ўз иштиқоли ва тараққиёти йўли», «Ўзбекистон — келажик буюк давлат» асарларида истиқлолни мустақамлашда, янги жаҳонга қўришда маънавиятнинг тугган ўрни, уни ривожлантиришнинг асосий йўналишлари белгилаб берилган. Севишли, мустақил Ватанимизнинг иқтисодий истиқлоли, гуллаб-яшнаши қишлоқ хўжалигини тараққий эттириш билан chambarchас боғлиқ. Чунки аҳолининг асосий қисми қишлоқда яшаб, меҳнат қилади. Президентимиз таъкидлаганидек, қишлоқ миллий бойлиқ, қишлоқ муҳим манба, халқимиз фаровон ҳаётининг ўзбекистонимиз тараққиёти тизимининг асосий муҳим тармондир.

Шу боис қишлоқ хўжалигига етакчи тармоқ сифатида қаралмоқда. Президентимиз фармонлари меҳнаткашларни иқтисодий жиҳатдан ҳимоя қилмоқда. Қишлоқларни ободонлаштириш, уй-жой қурилиши, томорқа бериш, аҳолини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлаш тадбирлари қатъият билан амалга ошириляпти. Табиғий қорлиқ ишлари кенг йўлга қўйилди. Бу табиғий қорлиқлардан руҳланган қишлоқ меҳнаткашлари ҳар қандай шароитда ҳам мул-қул пахта, дон, мева, сабзавот, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш учун фидойилик кўрсатмоқдалар.

Улкан пахта хирмонига ҳеч қачон осонлик билан эришилган эмас. Лекин бу йил деҳқон учун ҳар қачон осонроқ кунлар, ҳавонинг совиб кетгани, дўл ва сел, қайта-қайта чиғит экиш қўшимча ташвиш келтирди. Аммо танти, меҳнатсевар пахтакорларимиз яроқли, матонатли ҳамма нарсадан устундир. Мул ҳосил учун қизгин кураш олиб боришмоқда. Шубҳа йўқки, деҳқон давлат олдидати бурчини ҳалол адо этади.

Халқ хўжалигининг барча соҳаларида бўлгани каби бугунги кун қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши муносабатларини ҳам иқтисодий ислохотлар асосида қайта қуришни тақозо этмоқда. Бозор иқтисодиёти шароитида жамоа хўжаликлари дуруст — яшай бошладилар. Улар давлат хўжалиқлариға нисбатан ўз афзаллигини кўрсатмоқдалар. Чунки жамоа хўжалиқларида экинлар ҳосилдорлиги, одамлар самарадорлиги деярли 1,5 — 2 баробар юқори натижа бермоқда. Шу боис давлат мулкчилигидан жамоа-кооператив мулкчилигига ўтилмоқда.

Кейинги икки йилда жамоа хўжаликлари сон 500 тага ошиб, 1300 тадан ортиди. Ҳозирги вақтда республика қишлоқ хўжалиги бўйича ялпи даромадининг 60 фоизи, пул даромадларининг 55 фоизи жамоа хўжаликлари ҳиссасига тўғри келипти. Ташкилий хусусиятга кўра бу хўжалиқлар бозор иқтисодиёти шароитида қишлоқда ишлаб чиқарувчи кўчларни янада ривожлантиришга, муносабатларни тақомиллаштиришга хизмат қилади. Шу билан бирга ўз аъзолари манфаатларини жамоа ва умумхалқ манфаатлари билан қўшиб олиб бориш имкониятини бермоқда.

Республика ҳукуматининг қишлоқ хўжалигига иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш чоралари тўғрисидаги қарори мулкчилик шакллари ўзгаришига, қишлоқда бозор муносабатларини таркиб топтиришга

қаратилган муҳим тарихий ҳужжат ҳисобланади. Ушбу кўрсатма асосида давлат хўжаликлари мулкнинг давлат тасарруфидан чиқариб барча ишлаб чиқариш воситалари меҳнат жамоасига берилмоқда, қишлоқ хўжалиги ширкатлари уюшмалари тузилмоқда. Бу янги турдаги ишлаб чиқариш тузилмаси иқтисодий-ижтимоий мақсадлари бир бўлган меҳнат жамоалари бирлашмаси бўлиб, у ҳар бир деҳқонга ўз меҳнати самарасидан баҳраманд бўлиш имконини яратди.

Шунингдек, чорвачиликда ҳам иқтисодий ислохотлар амалга оширилмоқда. Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 15 мартдаги «Республика чорвачилигига иқтисодий ислохотни чуқурлаштириш чоралари тўғрисида»ги қарорига асосан давлат ва жамоа хўжаликлари фермалари шу ферма жамоалариға хусусий мулк қилиб берилиши аниқ мўддо бўлди. Бу албатта чорвадорларнинг ўз ишига муносабатини ўзгартирди, маҳсулдорлик ошди, маҳсулот сифати яхшиланди, натижада меҳнаткашлар моддий манфаатдорлиги таъминланди.

Шуни таъкидлаш керакки, ҳар қандай янгилик сингари қишлоқ хўжалигига иқтисодий ислохотлар ҳам айрим қийинчиликларга, тўсиқларга дуч келмоқда. Лекин ислохот — бу ҳаётини зарурат. Уни амалга оширмай туриб, янги деҳқонни, чорвадорни, умуман меҳнаткашнинг моддий ва маънавий томондан қаноатлантирмай туриб, маҳсулотнинг ялпи ҳажминини кўпайтириб бўлмайди. Бу ҳорийки мамлакатлар тажрибасидан

маълум. Буни ҳамма тушуниши лозим. Шунинг учун ислохот қанча тез амалга оширилса, қўзланган мансабга шунча жадал эришляди.

Республика Деҳқонлар уюшмаси ва жамоа хўжаликлари Кенгашининг аъзолари давлат ва жамоа хўжалиқларининг иқтисодий-ижтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш билан бир вақтда жойларда ислохот ишларига бош қoшди, ферма меҳнаткашлариға яқиндан ёрдам бермоқдалар. Зеро, бизнинг уюшма ва Кенгашининг асосий мақсади ҳам қишлоқ хўжалигига иқтисодий ислохотни ўзгартириш асаси, тармоқини усту даражада ривожлантириш, меҳнаткашлар турмуш ва иш шароитларини яхшилаш, маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайтириш, шу асосда озод юртимизнинг буюк давлатга айланishi, халқимиз туқ ва бадавлат бўлиши учун хизмат қилишдир.

Шу йил февралда бўлиб ўтган Республика жамоа хўжаликлари аъзолари курултойида бозор шароитида хўжалик юртишининг илгор усуллари, ҳозирги иқтисодий мураккаб даврда қишлоқ аҳолининг, меҳнат жамоаларининг иқтисодий аҳолини яхшилаш, деҳқончилик билан боғлиқ қўлаб муаммоларни тубдан ҳал қилиш чоралари аниқ белгилан олинди. Шубҳа йўқки, бизнинг аъзолари кўз қурувоғи қарорларини амалга ошира бориб, республика қишлоқ хўжалигини иқтисодий ислохотлар асосида жадал ривожлантириш учун бундан буюн ҳам самарали иш олиб борадилар.

ҳам бу масалалар очимига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Чунки ҳорийкилик ҳаммасоқлар билан тақрибга алмашиб, табиётийнинг сунғи ютуқларини жадал қўлланish борасида қатор ишлар қилинапти. Иқтисодий, илланувчан мутахассислар чет элларга иш ўрганиш учун юборилляпти. Булар ҳам истиқлол шароитидир.

3. Бир нарсани унутмаслик лозим: қишлоқни туқ, бадавлат қилмасдан, моддий фаровонлигини таъминлаш масдан туриб, шаҳарни тўйдириб, бинобарин, халқимиз бой, мамлакатимизни қудратли қилиш мумкин эмас. Қишлоқ хўжалигини жадал ривожлантириш, иқтисодий ислохотларни тезроқ амалга ошириш ҳам бевосита шу нарсатга таъсир этади. Шундай экан, бу ишларни билинч нарбатда бажариш зарур. Мен қишлоқ хўжалиги ҳодими эмасман, аммо бу тармоқни тубдан қайта ташкил этиш юзасидан жуда кўп фармонлар ва қарорлар қабул қилинаётганлигини хабардор бўлиб келаяман. Қишлоқдаги иқтисодий аҳолини юмшатиш ва яхшилаш учун давлат одамларга томорқа ҳамда турар-жой қуриш учун ери берилади. Бу тадбир аниқ пайтда она-заминимиз ноз-неъматларини еттиштириш кўпайтиришга ҳам имкон яратди. Ундан кейин ҳам иқтисодий ислохотлар бўйича қўлаб дастурий ҳужжатлар қабул этилади. Уларни рўйга чиқариш қишлоқ хўжалиги тараққиёти билан chambarchас боғлиқдир.

Мен бир нарсани кўп ўйламан. Ҳамма томондан сув билан ўралган, нафтидек ерда жойлашган Япония иқтисодиёти жаҳон урушидан кейин қолғи ҳар давлатдан қандай қилиб ҳар томонлама илгор мамлакатга айланган? Назаримда биз ривожланиш йўлини пайзаётган ҳозирги шароитда шунга ўхшаш тараққиёт этиди давлатлар тажрибасини ўрганиб, иқтисодий қўлақасак фойдалан ҳоли бўлмайди.

4. Озод юртимиз истиқлолини мустақамлаш, дунёимизни гуллаб-яшнаган ўлкаға айлантириш Ўзбекистонимизда яловчи ҳар бир фуқаронинг муқаддас бурчидир. Республика раҳбарияти, хусусан Президентимиз Исроил Каримов мустақиллик қадри одамлар чуқур тушуниб, Ватанга фидойилик, жонқур бўлишларини қайта-қайта айтаётганлари бежиз етмас. Чундан ҳам бу масъулиятни қанча тез англаб етсак, шунча яхши.

Бизнинг зиммамиздаги иш — у ёки бу даргда қалинган беморларни хасталикдан фориғ этиш, халқимиз саломатлигига қўлдан келганча ердамлаштириш. Тожик давлат биринчи табиётий олий билимгоҳи шифохонасида йилга деярли 15 минг бемор даволанмоқда. Унга қарашиб клиникаларда ишчи ташкил этиш, қўлай шарт-шароитлар яратиш, замонавий табиётий асбоб-ускуналар ва жихозлари билан таъминлаш, зарур дори-дармонлар етказиб беришда бош шифокор, олий билимгоҳнинг даволаш ишлари бўйича проректори Хусниддин Насриддиновнинг хизматлари катта бўлмоқда.

Мен ишлаётган гастроэнтерология клиникасида ўтган йили қарийб 900, шу йилнинг дастлабки орти ойда эса 400 дан ортиқ киши даволанди. Профессор К. Баҳодур, доцентлар И. Қалиш, Ш. Асқарова ва бошқалар билан биргаликда шифо исбат келган ҳар бир беморнинг мушкулунини осон қилишга интиляпти. Шунингдек, экологияси мураккабланган Оролбойи аҳолисиға, Сирдарё, Жиззах вилоятлари меҳнаткашларига табиётий ердамлар уюштирилди. Халқимиз сиҳат-саломатлиги, алоқлар соғлом бўлиб етиш-ишлари учун бор кучимизни, билим ва тақрибларимизни ишга солаверамиз.

Шу куннинг қаҳрамонлари

Айримлар деҳқончиликни, хусусан пахтакорликни оғир, машаққатли касб, дейишади. Дарҳақиқат шундай. Аммо унинг ўзига хос завоқли томонлари ҳам борки, пахтакор сифатида мен деҳқон қувончини ҳеч нимаға алишмайман. Ўзингиз ўйланг, қишлоқ ишларига ўзукун туққан терингиз ҳафта ўтмай нозиккина яшил ниҳолларда кўринса, қувонмай бўладими? Меҳнатингиздан экин кунда бир яшнаб, кўзингиз ўнгидан гулласса, қўсак тугтса, минглаб, чаноқлардан тошиб порласа не бахт. Агар шу чаноқлардан хирмонлар уюлганда қанчадан-қанча таш-

хона, қассобхона, сартарошхона хизмат кўрсатипти. Ҳозирги иқтисодий қийинчилик даврида уй-жой қурилишининг ўзи — бўлмапти. Қурилиш материаллари топиладими, нархи жуда қимбат. Шуни назарда тутиб, хўжаликда қурилиш бригадаси ташкил этганмиз. Муҳандис Мингодил Ҳайитматов бошлиқ Рустамжон Арсинов, Абдумутал Мирзаев, Олимжон Пиримқулов, Мўминжон Аҳмадалиев каби бунёдкорлар одамларга иморат тиклаб олишда фаол ёрдам кўрсатиляпти.

Маълумки, Фаргона водийи, хусусан Андижон ви-

лоятида қанча эрта берилса, шунча яхши. Шундай қилинса, мурғак ниҳоллар тез ривожланади. Ҳосил нишонлари барвақт етилади. Биз гўза ривожланиб қолмоқдаги хўсаға олиб, бу йил минерал ўғитлар билан бир қаторда ўсимлик ҳолатини хўсаға олган ҳолда минерал ўғит солишляпти.

Маълумки, минерал ўғит гўзаға қанча эрта берилса, шунча яхши. Шундай қилинса, мурғак ниҳоллар тез ривожланади. Ҳосил нишонлари барвақт етилади. Биз гўза ривожланиб қолмоқдаги хўсаға олиб, бу йил минерал ўғитлар билан бир қаторда ўсимлик ҳолатини хўсаға олган ҳолда минерал ўғит солишляпти.

Чилла суви — тилла суви, дейишади. Ҳақ гап. Ҳозир гўза сувдан қолса ҳосил нишонларини тўкиб юбориши мумкин. Аксинчи пайкалар қўлабти юборилса, ўсимлик эилиб қолади. Ёни гўлаб кетади. Роғоман гўза озуқани сўриб олади-ю ҳосил тўтмайди. Бунинг учун тағир катраси олтинга тенг обҳаёт исроф бўлади. Харажат кўпаяди.

Бунга йўл қўймаслик учун сувчиликка энг тақриблари кишиларни танлаганмиз. Улар шароитни хўсаға олиб ўсимликни қондириб сўғориш пайидан бўлишляпти. Агар ҳозир пахтазорларимизда бўлсангиз қўлларин ёки қўллари майдонларини кўрмасиз.

Пахтачиликда меҳнатиянинг ўрни беқисс. Айниқса, ҳосилни йиғиб-териб олишни техника элимасига юклан катта иқтисодий самара бериши амалда исботланган. Шунинг учун ҳам биз гўзани машинадан қилиб ўстиришга катта эътибор бераймиз. Бегона ўт — ҳосил қушандиси. Ўтга ўзининг озинига, сувига шерик бўлиш билан бир қаторда кузда машиналар иш унумига ёмон таъсир кўрсатади. Ҳосил сифатини пасайтириб юборади. Шуни назарда тутиб пайкаларда бирорта бегона ўт қолмаслиги учун ҳардак аяб олган. Бу ишда Э. Ҳолором Абдуллоев, Роҳатой Абдуллоева, Муҳтарам Усмоновлар алоҳида жонбозлик кўрсатиляпти.

Бу йил пахтакорларимиз 4400 тонналик хирмон ўйниш аҳд қилишган. Ҳар гектар ер ҳосилдорлигини 28 центнерга етказишни мўл-мавланганми. Ялпи хирмоннинг 65 фоизини меҳнатияторлар пўлат этаклардан тўкишади.

Аммо ҳозирги гўза ривожини таҳлил этиб, агар парвардишни агротехника қондалари асосида давом эттирсак, 30 центнерлик маррани эгаллашимиз мумкинлигини мутахассислар ҳам, миришкор пахтакор ҳам таъкидлашляпти. Хирмонимиз қанча залворли бўлса, турмушимиз ҳам шунча яхшиланади. Шуни назарда тутган жаляна ҳам масъулиятли дамлар ҳали олинди.

Чунки ҳозир гўза парваршида ҳал қўлувчи пайт келди. Шу пайдала озгина бепарволикка йўл қўйилдики қанчадан-қанча қийинчилик, меҳнат эвазига бунёд этилаётган ҳосилдан айрилиб қолшимиз мумкин. Бунинг яхши тушунган хўжалигимиз аъзоларининг ҳаммаси далаларда зарбдорчасига тер тўкишляпти.

Зарифжон ШАРИПОВ, Марҳафат туманидаги Бобур номи жамоа хўжалиги бошқаруви раиси.

ХАЛ ҚИЛУВЧИ ПАЛЛА

ишлар, уйқўсиз туялару ҳаловатасиз қуялар бир дамда унутляди. Қилган меҳнатинг юзаға чиққанлидан, эл-юрт қорига яраётганидан хурсанд бўлиб кетасан. Ўз қўлинг билан яратган тоғдек оқ олтин қувончига ҳеч нараса етмайди.

Мен катта хирмон учун ҳузур-ҳаловатидан кечган деҳқон аҳлиға бoш бўлганим билан фахрланаман. Шунинг учун ҳам уларнинг меҳнати завоқли, ишлари унумли, ҳаримизни пахтакор бўлишнинг ўйлайман. Ростда, хўжалик довуруғини охирадиган, раҳбар обрўсини кўтаридиган аслида қўлада тер тўкаётган қадoқ қўли деҳқон.

У оиладан кўнгли туқ, қудалик ташвишлардан ҳоли бўлсагина самарали ишляди, изланади, ҳаракат қилади. Шунинг учун ҳам биз аввало пахтакорларға ўзлари ишлаб топган бойликларидан ўзлари кўпроқ баҳраманд бўлишларига ҳаракат қилишимиз.

Очигини айтганда, илгари бoш еттиштирган ҳосилимизни давлатга топширадигу берганим олавердик. Шунинг учун яхши, иқтисодни илган ҳам, ўртача меҳнат қилган ҳам деярли бир хил қад олинди. Бу ташаббускорликни бўғиб турарди.

Ҳурматли Президентимиз Исроил Каримовнинг қишлоқ меҳнатчилари ҳақидаги гам-хўрликларни одамларни самарали ишлашга ундамоқда. Бу борада еттиштирилган ҳосилда давлат буюртмаси чамаси, пахтакорнинг ўзи мустақил тасарруф этадиган қисми ортиб бораётганлиги аниқ мўддо бўлди.

Ўтган йили тиклаган хирмонимизнинг анчагина қисми ўзимизға қолгани даромадимизнинг ортишиға сабаб бўлди. Олинган фойданинг асосий қисминини одамларнинг турмуш шароитини яхшилашға сарфладик. Масалан, уруш қатнашчилари, байналмилалчи жангчилар, урушда ҳалок бўлганлар оилалари, ногиронлар, фахрийлар, кам таъминланган оилаларни иқтисодий ҳимоялашға 1 миллион 200 минг сўмдан зиёд пул акратилди.

Жамоа ҳудудида 24 та аҳоли пункти мавжуд. Уларнинг 22 таси газлаштирилган. Кейинги икки йил ичида 21 километр ерга газ қувури ўтказилди. Қўнчилик қишлоқларда аҳолиға савдо дўконлари, чойхона, новвой-

лотда аҳоли энг жойлашган. Бизнинг туманимиз ҳам бундан мустасно эмас. Ишчи кучи кўп. Уларнинг ҳаммасини иш билан таъминлаш ҳозир муҳим муаммолардан бири. Биз уш ҳақда энг мақсадда чехословакиялик ишбилармонлар билан қўшма корхона қуриш ҳақида шартнома туздик. Айни кунларда корхонани қуриш бошлаб юборилди. Бу ерда пахта толасини қайта ишлаш, тайёр қилишлар тайёрланган. Биз фирма ишлаб чиқарган маҳсулотларни кўрдик. Жаҳон стандарти талабларига тўла жавоб беради. Келгусида корхона янада кенгайтирамиз. Шу йўл билан жаҳон бозорига хом ашё билан эмас, тайёр маҳсулот билан чиқамиз.

Қилаётган ишларимиз ҳам, режаларимиз ҳам катта. Буларнинг ҳаммасига албатта маблағ керак бўлади. Маблағ эса, қай даражада пахта еттиштирилганча боғлиқ. Бунинг жамоимизнинг барча аъзолари қалбдан ҳис этиб, меҳнат қилишмоқда.

Деҳқончиликда йилдан йилнинг фарқи бор, дейишади. Ҳар йилнинг ўзига хос қийинчиликлари бўлади. Ан шунлардан тўғри хулоса чиқариб, омиқкорлик билан иш тутган пахтакор ҳеч қачон доғда қолган эмас. Об-ҳаво қандай келишадан қатъий назар, катта хирмон ярата олган.

Бу йили табиат ҳам миришкорларни қаттиқ синовдан ўтказди. Лекин бундан ҳам қийин дамлари бошиндан кечирган заршунослар шароитида қараб оқилна иш тутдилар. Асосий майдонларда тўла қўчатлар ҳосил қилишға эришилди. Чигити қайта экилган майдонлар алоҳида назоратга олинди.

Ҳозир барча майдонларда гўзалларимиз кўнглидагидек ривожланыпти. Қабул қилган режаларимизни бакаришини таъминловчи дастлабки доводан ўтдик. Лекин яна ҳам масъулиятли дамлар ҳали олинди.

Чунки ҳозир гўза парваршида ҳал қўлувчи пайт келди. Шу пайдала озгина бепарволикка йўл қўйилдики қанчадан-қанча қийинчилик, меҳнат эвазига бунёд этилаётган ҳосилдан айрилиб қолшимиз мумкин. Бунинг яхши тушунган хўжалигимиз аъзоларининг ҳаммаси далаларда зарбдорчасига тер тўкишляпти.

ҲОЖИ БОБО ГИЛАМИ

Самарқанддаги «Хужум» пиллакашлик фабрикасининг бoш турган биноларидан бири қайта жиҳозланди, дунё бозорига харидорлар бўлган афғон гилами тўқиш йўлга қўйилди. Уни бу ерда фаолият бошлаган «Афғон — Бухоро — Самарқанд» қўшма корхонаси амалда оширмоқда. Фабрика жамоаси ва афғонистонлик ишбилармон, машхур гиламчилик ширкати бошлиғи Ҳожи Муҳаммад Аваз Боду си мазкур қўшма корхонанинг муассиси бўлди.

Корхона жамоасининг ияни — қадимий халқ амалий ҳунармандчилигини тиклаш, аҳолини, айниқса хотин-қизларни фойдалани

меҳнатга жалб этиш. Айни пайтда бу ерда юздан зиёд киши иш билан банд.

Шуни айтиш керакки, янафис санъат яратувчиларнинг қўпгина муаммолари аллақачон ҳал этилган. Масалан, асосий ҳомаше — фабрика етказиб беради. Аммо улар пиллакашларини тайёр маҳсулотига кўз тикишляпти. Ишқ. Корхона чиқиндилари, яъни сифатсиз инаклардан гиламчиликда тўла фойдаланилаёттир. Бўёқлар эса табиий бўлиб, Афғонистонда тайёрлаб келинган. Ҳожи бобо бу борада дунёдаги энг йирик ва маълакали мутахассис ҳисобланади.

Х. ШУКУРОВ, ЎЗА мухбири.

АҲОЛИ МАМНУН

Пешку районидagi «Богмусо» жамоа хўжалигига Президент фармонларини бажариш йўлида катта ишлар қилинмоқда. Бу ерда ҳозиргача 300 дан зиёд хонадон тўла газлаштирилди.

Янги охириға ҳўжаликнинг барча хонадонларида зангори олов ёниши кўзда тутилмоқда.

Чўлда ноз-неъмат еттиштирилганларни тоза ичимлик сув билан таъминлаш Пешку районидagi Навоий номи жамоа хўжалиги бошқарувининг диққат марказида. Шу мақсадда сув йўллари бетонлаштиришга катта эътибор бериляпти. Ҳозир хўжалик марказидан ўтадиган 3 километр масофадаги Зарғўй ариға бетонлаштирилмоқда.

С. ҚОДИРОВ.

Пойтахт шаҳримиздаги доний гав-жумлик, ола-ғовур ва автомашиналар шоғинидан бироз чекинib, халқа йўлиға чиқсангиз, Сизни Тожикент туманиға қарашли «Хасанбой» жамоа хўжалигининг ям-яшил далалари қарши олади. Хўжалик меҳнаткашлари элимиз дастурхонини мул-қул йозу неъматлар билан тўкиш энг мақсадда йил бўйи фидокорона меҳнат қилишади. Бу ерда миришкор бoғбонлар, илгор сабзавоткорлар ва тажрибакор соҳибкорлар қўнчилигини

ташкил этади. Ушбу давҳалар мазкур жамоа далаларида суратга олинган.

1. Меҳнат фахрийси Комил Муслимов хўжаликда кўп йиллардан буюн сувчилик қилади. 2. Хўжаликнинг бoш шифокори Абдумавлон Ҳамдамов 10-бригада бошлиғи Баҳодир Мирҳабиров ва ижарачи Маҳамат Шораҳмедовлар ҳосил чўғини қўздан кечириммоқда.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

Ризқ-рўз сарчашмаси

Чимён паррандачилик инжара бирлашмаси парранда гушти етиштиришга ихтисослаштирилган. Унинг таркибига Чимён ва Бағдод туманлари бор. Бирлашма ташкил этилганига ўн йил бўлди. 1991 йил ўртада корхона «Ўзбекчилик» бирлашмаси таркибига қўшилди, америкалик паррандабоқарлар билан шартнома тузди. Асосий эътибор куркачилик ривожлантиришга қаратилди. Чет эл технологияси ўзининг чидамлигини, қўлайлиги ва маҳсулотининг сифатлигини билан ажралди турди. Шунинг билан, бироқ Исроилад «Эмди» фирмаси билан ҳамкорликда ишлаб келмоқда.

Фирма ёрдамида АҚШдан замонавий технологияни кўришлар олиб келинди. Унда куркаларни боқиб, сув билан таъминлаш линиялари бор. Шунингдек, озуқа сақлаш бункери ҳам келтирилди. Мутахассисларнинг уларни Бағдод бўлимидаги 16 та цехга ўрнатди. Шунингдек, кичик омухта ем тайёрлаш цехи қўрилди. У бир сменада 10 тонна емни ишлаб чиқариш қувватига эга.

Бутун марта Тель-Авивдан 53 минг 800 дона наслдор жўжа олиб келинди. Унинг 8.300 таси эмишга жўжалари эди. Улардан тухум олиш учун Бағдод бўлимида парваришладилар. Ҳар бир курканинг ўртача вази 9,7 килограммининг ташкил этди. Жами 268 тонна парҳез гушт етиштирилди. Бу фақат Бағдод бўлимида қайд этилган кўрсаткичлардир.

Исроилликлар тавсияларига асосланиб бош корхона — Чимён паррандачилик фабрикасида ҳам қайта жиҳозлашни бошлаб юборди. Бу

ерда ҳам соатига 8 тонна омухта ем ишлаб чиқарадиган цех ишга тушди. Қайта жиҳозлашда асосан ўзи мисодати эски ускуналарини ва Бағдод бўлимида бўлганларини мослаштирди. Чимёнда бир вақтинги ўзига 120 мингта курка жўжасини боқиб, гушт етиштиришга имконият яратилди. Шу ишлар асосига исроиллик ҳамкасб

Шу билан бирга совуқ, 14 даражага етганда ҳам ишлатилган хонада ўзини эркин тутди, тухумдан қолмади. Фақат озуқани 1,5 баравар кўпроқ беришга тўғри келди. Кўриниб турибдики, ҳарajat оз, фойдаси катта. Кўп мутахассис жалб этилмади. Аячина маблаг тежалди. Лекин шунинг ҳам унутмаслик лозим, куркачилик нозик со

нарданган завод қуриш керак. Бу завод нафақат куркачилик ёки паррандачилик балки қорамодчилик, қўйчилик ва балиқчилик учун ҳам концертрат тайёрлаб берадиган бўлади.

Баҳолашчи, биз уни валюта Банкиридан сотиб олишга мажбур бўламиз. У эса қўпчан вақтда келтирилмай ортиқча ташвиш туғ

тил этган. Бошқача айтганда, гуштга қўрилган бир тонна гуштнинг тирин вази ўртача 1 килограмму 167 грамм, курканики эса 15—16 килограмм бўлди. Маълумки, Голландияда куркалар эски ҳароратда ҳам бирдай семираверди. Тухумлар эса 25 даражадан ўтганда аксинча, ортиқча бошлайди. Шунинг ҳисобига корхонада

руҳлантириб юборди. Американинг «Эмди» фирмаси ишбилармони Ави Порсконнинг еришган ютуқларини катта ҳиссаси бор. Қўшма корхона тугатилган бўлишга қарамай у уч-тўрт марта саёхатчи сифатида ўз ҳисобидан Чимёнга келди. Ави куркачиликнинг ишқибози ва етун билимдони. Исроилда бу сулола икки юз йилдан бунён шу соҳа билан шугулланиб келади.

Дарҳақиқат, ишга муносабат қатъий нитизом ва тартибни паррандабоқарлар «ет эл технологияси»дан шаклланди. Ави Порскондан ўргандилар. У Чимёнда келганда икки-уч кунлаб курка жўжаларни парваришладилар пехдон қилмади. Ҳатто шу ерда тунади. Унинг бу соҳага муҳаббати ҳаммани қўйиб қолдири.

Жўжахонадаги лампочкаларни Ави Порсконнинг ўзи бирма-бир артиб чиқди. Лампочка ёруғ бўлса, жониворлар баравар нур олар экан. Бунда жўжанинг оналик ва оталик уруғлари норма асосида пишиши таъминланади. Қаранг, оддий бир эътибор қанча фойда келтирар экан.

Ҳозирги кунда бирлашмадаги барча фаолият «Эмди» фирмаси билан узвий боғлиқ. Фирма билан тузилган шартномани республика раҳбарияти, Ўзбекистон паррандачилик саноати бирлашмаси қўллаб-қувватламоқда.

Х. ЙУЛДОШЕВ,
Чимён паррандачилик бирлашмаси бош директори.

Ю. ДАДАБОВЕВ,
Ўзбекистон Қишлоқ ҳўжалик Фанлар академияси Иқтисод институтининг Фарғона бўлими mudiri, иқтисод фанлари доктори.

ЭЛ АРДОҒИ

Меҳнат қилган элда азиз, — дейди доно халқимиз. Кимки ўз касбини чин дилдан севиб, ардоқласа, астой кудрати, халқро майдоида кўпчиликлари танилади. Ана шундайлардан бири Шифорон районидagi Ш. Рашидов: номли давлат хўжалигида меҳнат қилаётган Мушаррафхон Ориповадир.

Мушаррафхон бошчилиги қилаётган, оилавий пудрат асосида ишлаётган касбига саноатли чорвадорлар 1992 йили 32 бош соғин сизгидан 79,2 тонна ўрнига 120 тонна сўт, 37 та бузоқ олиб эсимлагади режаларининг ортиги билан адо этишганди. Пудратчиларнинг жорий йилдаги натижалари ҳам чакли эмас. Мушаррафхон сизгиларни меҳр билан парваришласа, улардан кўпроқ сўт соғиб олиш, ёғлилик даражасини ошириш ҳақида тинимсиз қайғуради. Шу бонсдан ҳам ойлик режалар аниқдаси билан адо этилаётти. Шунингдек, жорий йилнинг биринчи чорагида ҳам давлатга 26 тонна ўрнига 30 тонна серқаймоқ сўт етказиб берилди.

Ҳа, Мушаррафхонга ўхшаган инсонларни қўганингизда меҳринг жўш уриб, сўт бўлогингизга янада қўяверсин, умрингиздан баракат топинг, чеҳрангиздан табасум аримасин, деймиз.

Э. ТУЛАГАНОВ,
Мусаавир М. ЖУРАЕВ чизган расм.

МЎЛ ОЗУҚА ЖАМҒАРИЛМОҚДА

Бутунги кунда Галларол тумани хўжаликлариди 9.200 бош қорамол, 86 мингта қўй, эчки, 12 мингта қўча, 990 бош от ва 598 мингта парранда парвариш қилинапти. Уларни яхши боқиб, қўзланган маҳсулотини олиш ва қишлоғга пухта ҳоирлиқ кўриш аввало мустаҳкам озуқа захирасини яратишга боғлиқ.

Бу йилги баҳорнинг серғин келгани тўғйли даламкор ерларда ўт-ўлан мўл бўлди. Жорий йилда 11.770 гектар элми бедадан 8090 гектари пичан учун ўрилди, гектаридан ўртача 24 центнердан, жами 20 минг тонна емниш жамғарилиди. Шунингдек, 1300 гектардаги сугорилган беда ёз давомида

молларга ўриб берилди ва ҳосилдорлик 172 центнерга етказилди. Табиий пичанзорлардан 1800 тонна хашак жамғарилиди. 57 минг гектар галларолдан 57 минг тонна сомон тўпланди.

Яқинда хашак жамғариш бўйича тузилган тадбиринг атрофида муҳомада қилиди. Бор имкониятини ҳисоблаб чиқиб, режадаги 52 минг тонна ўрнига 83 минг тонна дағал хашак, 23 минг тонна ширали озиқа жамғаришга қарор қилинди. Уни ҳар бир шартли молга ҳисоблаганимизда режадаги 12 центнер ўрнига 22 центнер озуқа бирлигига тўғри келади.

Туманимида табиат саховати билан етиштирилган табиий пичани ўриш мавсуми

ни қисқа муддатда ўтказиш учун 11 та зарбдор гуруҳ тузилди. 1.350 нафар ишчи кунига 156 та техника бир-китиди. Уларга хўжаликларнинг раҳбарлари ҳосилотларни масъул этиб тайинланди.

Ем-хашак жамғаришда иш-тирок атувчиларга ҳақ тўлаш тартиби ишлаб чиқилди. Иш ўзари бошлашув асосида йўлга қўйилди. Голдлар ҳар беш кунда раҳбатлантириб берилади. Пичан ўришни узоғи билан 20 иш кунда тугаллаш кўзда тутилган.

Мавсум давомида тумандаги барча масъул тақшилотлар амалий ёрдам беришади. Қишлоқ хўжалик техникасига хизмат кўрсатиш

идораси ҳашарчиларни зарур ҳўтиёт қисмлар, ёқилги мойлаш материаллари билан таъминлайди. Жамоат чорвачилигидан ташқари аҳоли ва ёрдамчи хўжаликлари қарамоғида 26.800 бош қорамол, 51 минг бош қўй-эчки бор. Уларга ва фермер хўжаликларида бу йил 26 минг тонна дағал хашак соғини мўл-малалган. Шахсий хўжаликлар бунинг эвазига 570 тонна гушт, 850 тонна сўт етиштириб хўжаликларга сотадилар. Умуман режаларини катта.

Районимиз бўйича 1993 йилда давлатга 3.886 тонна гушт, 5.700 тонна сўт, 42 миллион дона тухум, тошқиримиз лозим. Йилининг ўтган олти ойида бу соҳада юқори натижаларга эришилди.

У. ТОЖИЕВ,
Галларол тумани ҳўжалик биринчи ўринбосари республикада хизмат кўрсатган чорвадор.

МУАММО ЖОЙИДА

ҲАЛ ЭТИЛАЯПТИ

Ховос районидagi «Соҳибқир» инжара хўжалигида иқтисодиётни юксалтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Шу мақсадда бошқарув услублари тақомиллаштирилди. Бу ерда 6 та ижарачилик бригадалари мажбул. Илгори усул шарофати тўғйли боғбонлар, галларолларнинг ерга бўлган муносабати тубдан ўзгарди. Барча пировард натижа учун ўзини масъул деб билипти. Хўжалик бутун 300 тонна рағла сотди. Аҳолига арзон нархда 200 тонна тарқатилди. Келишилган нархда 300 тонна сомон қўшини хўжаликларга ўтказилди. Буларнинг ҳаммаси бозор қийинчиликлариини енгилди муҳим омил бўлди.

Айни кунларда хўжалик галлароллари зўр уюшқоқлик сифатида боришапти. Хўжалик раҳбарининг таъкидлашича, муаммолар ҳам етарли. Сув таъминоти анча қийнапти. Қурувларни таъмирлаш, чекка экинзорларга оби қаёт тарафда катта қийин қилишга тўғри келмоқда. Ваҳорда оҳ-ҳаво галларолларини сийлади. Шу бонс мажбуриятга яраша ҳосил тўпланди. Энди бутун диққат эътибор бугунги нест-нобуд қилмай йиғиштириб олишга қаратилмоқда.

О. ЭРГАШЕВ.

Қишлоқ... Бу маскан дала меҳнаткашларининг бунёдкорлик ҳаракатидан, қалб кўри ва юрак тафтидан янада чирой оқмоқда. Беназир меҳнат соҳибни, кетмон дастасини маҳкам ва устивор тутган чайир қўллар бор экан, элимиз фаровон, дастурхонларимиз тўкин. Зеро, бунёдкор халқимизнинг етмиш фойзидан ортиқ аҳолиси қишлоқларда яшайди. Йилининг тўрт фасли ҳам маржон-маржон тер тўкиб, астойдил меҳнат қилади.

Қишлоқ меҳнаткашларининг яратувчилик фаолиятини тўлалигича ўз ўрнига, маромига етказиб таърифлашга ва тавсифлашга қалам оякили қилади. Қишлоқ мавзуси бетакор ва туганмас. Бу мавзуда қанча чуқур кириб боришса, унинг олмос қирралари тобора ялт этиб кўзга ташланаверади, янги-янги булоқлар кўз очади.

Қишлоқнинг ҳам ўз ўрни, хусусиятлари, юмуши, маданияти, тарихи бор. Ер юзидagi барча қишлоқларнинг об-ҳавоси, аҳолисининг турмуш тарзи, ишлаб чиқариш муносабатлари, ўсиши, ривожланиш жараёнлари, маданий-техник томонлари турлича бўлиб, ҳар қайсиси ўзининг макон ва замонадан ўрин билан бир-биридан фарқ қилади, алоҳида ажралди туради. Худди шунингдек мустақил Ўзбекистонимиз қишлоқларининг ҳам ўзига ҳослиги, ўз йўли, турмуш тарзи, маданияти, меҳнаткаш одамлари ҳамда бой тарихи бор.

Уш тарихини ва ҳозирги қишлоқ ҳаётининг ўзига ҳос томонларини мураккабликлариини таҳлил этишда ёш тарихчи олим Яраш Гафоровнинг «Меҳнат» нашриёти томонидан чоп этилган «Қишлоқ аҳлининг маданий-техника савияси: муаммо ва ечимлар» деб номланган китоби муайян қийматга эга. У беш бўлимдан иборат бўлиб, дастлабисиди қишлоқ меҳнаткашларининг иқтисодий фаолияти ва турмуш маданияти хусусида амалга оширилган ишлар, бу соҳада қўлга йўрилган ютуқлар ишонарли мисоллар асосида ёритилган. Рисолада қишлоқлардаги кутубхоналар, тиббиёт муассасалари, маданий-маърифий масканлар фаолияти асосли рақамлар орқали кўрсатиб берилган. Унда умуман ўзбек қишлоқининг маданий ҳаётида юз бераётган барча муҳим ўзгаришлар ҳақида

таҳлилий фикрлар илгари сурилган.

Ўзбекистон жумҳурияти Президентининг қишлоқ меҳнаткашларига кўрсатилган раҳм-ҳўрматлари тўғйли ушбу соҳада рўй бераётган ижобий ўзгаришлар, эришилган ютуқлар, қўрилган ишлар билан ёрдамда ёритилганлиги ушбу китобнинг долзарб билимида белгилайди. Китобнинг «Маданий-техникавий савия ва иш унумдорлиги» деган қисмида қишлоқ хўжалигида меҳ-

ДОЛЗАРБ МАВЗУДАГИ РИСОЛА

нат унумдорлигини ошириш кўп жиҳатдан механизатор кадрларга боғлиқ эканлиги кўрсатилган. Қишлоқ меҳнаткашларининг маданий ва маънавий турмуши, жумҳуриятдаги мавжуд маданий ўчоқлари ва уларнинг фаолиятлари, муаммолари рисолада қўллаб мисоллар орқали таҳлил этилган. Муаллиф «Агар қишлоққа доимий қамқўрлик кўрсатилиб, қишлоқларнинг меҳнат қилиш яшаш учун зарур шароитлар яратиб берилса, қишлоқ аҳли ҳар қандай вазифаларни ундайла олади», дегани. да минг қарра ҳақ.

Чиндан ҳам ҳозирги кунда қишлоқ меҳнаткашлари замонавий техниканинг сирасорларини пухта билиб олиш ва уларни ишлатиш билангина чегараланиб қолмасдан, уларни тақомиллаштириш, янги-янги нусхаларини жорий этишга иштирокдорлар. Яъни рационализиаторлик ва иxtиpочилик фаолиятида қишлоқ аҳлининг 15 фойзи қатнашмоқда. Агар шароит янада яхшиланса, қамқўрлик қўйилган бўлса бу миқдор қўнайиб, ўсиб боришига шак-шубҳа йўқ.

Муаллиф китобнинг яна шу қисмида қишлоқ халқ ноиблари фаолиятини ёритишга ҳам ҳаракат қилиб, қўллаб далил-исботлар келтирган. Шунингдек «Меҳнат шариоти ва малака омили» деб аталган бўлимида — меҳнаткашлар

нинг иш жойлари, шароитлари, самардорлиги, манфаатдорлиги, малака ошириш ва маданий-маърифий муассасалар фаолиятлари ҳам ижобий, ҳам танқидий нуқтаий назардан ёритилган.

Бинобарин, қишлоқда яшовчилар маданий-техникавий савияси оширилиши иш жараёнларининг механизацияланиш даражаси кўтарилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Худди шу асосдан келиб чиқиб, рисоланинг навбатдаги бўлими «Техни-

ка, кадр ва самардорлик» деб аталган. Китобнинг бу бўлимида техника тараққийоти юксалиши қишлоқ хўжалик ҳодимлари орасида янги касблар ва ихтисосликлар пайдо этаётганлиги уқтирилган. Ҳозирги вақтда қишлоқларда 170 хил ихтисосдаги ҳодим меҳнат қилаётгани, қишлоқдаги меҳнаткор кадрларнинг 80 фойзи икки-учта, 15—20 фойзи эса тўрт-бешта ихтисосга эга эканлиги алоҳида таъкидланган. Ҳаётнинг ўзи ишчиларнинг умумий ва касбий тайёргарлигини ошириш зарурат қилиб қўймоқда. Фан ва замонавий техниканинг энг янги ютуқларига таянганда касб ва ихтисосликларини янгилашга бўлган ҳўтиёт кўшиб бормоқда. Бу эса қишлоқ мактаблари ва ҳўнар техника билим юртларини қўнайиб боришида ўз ифодасини топаляпти. Ишчилар савиясини мактаблар ва қишлоқдаги ўрта ҳўнар-техника билим юртларини биттирган ёшлар ҳисобидан тўлдириб бориш уларнинг умумтаълим савияси ошишига, мавжуд тафовутларини бартараф қилишга ёрдам беради. Ана шу ҳўлосларнинг китобда аниқ-равшан исбатланиши

асарнинг муҳим тадқиқот эканлигини тасдиқловчи далил ҳисобланади. Унда мустақил республикамиз иқти-

содиётни олдида турган қўллаб муаммоларини ўз кучимиз, билимимиз, имкониятларимиз билан ҳал этишни миз зарурлиги масаласи кўтарилиган. Умумлашмавлардан аён бўлишича, мавжуд муаммоларни бартараф этишда қишлоқ аҳлининг маданий-техник савиясини ошириш, янги техника воситалари ҳамда асбоб-анжомларни етказиб бериш муҳим аҳамият касб этади. Фан-техника тараққийотиининг бугунги босқичида автоматлаштириш ва компьютерлаштириш замон талаби бўлиб қолмоқда. Эндиликда механизациялаштиришнинг энг юксак талаблари, умумжаҳон бозорига олиб чиқувчи технология жараёнлари ва ишчи кадрларнинг юқори малака бўлишини таъминлаш иқтисодиётни юксалтиришга кафолат бера олади.

Рисолада айрим мулоҳазали ўринлар, қамқилинлар ҳам йўқ эмас. Масалан, воқеалар, муаммолар жууда қўллаб мисоллар, рақамлар остида ёритилган. Қишлоқдаги қийинчиликлар юзасидан келтирилган маълумотларини тасдиқловчи маббабат аниқ кўрсатилмаган. Улар қайд этилганда асарнинг ишонтириш кучи анча ортган бўлар эди. «Маданий-техникавий савия ва иш унумдорлиги» — деган бўлимида (34—52-бетлар) муаллиф асосий эътиборини қишлоқ хўжалик техникасига масалаларига қаратишни келар эди, лекин, ушбу бўлимининг катта қисминини маффаадорлик муаммоларига бағишлаган. Ваҳоланки, олдин меҳнаткашларнинг техникавий муаммоларини ҳал қилмасдан меҳнат унумдорлигига эришил қийин.

Китобда эвеню, оила, бригада пудрати деган масалада қаламга олинган бўлса, уларнинг хусусиятлари, йўналишлари, қамқилиш ва ютуқлари тўлалигича асосли равишда ўз ифодасини топамаган. Бундан ташқари фикрлар такрори аянчагина учрайди. Рисола муаллифи манбаларини тўлаш, ўрганиш, таҳлил қилиш ва ҳўлоса чиқаришда анъанавий услубларга таянганлиги сезилиб турибди. Бу қамқилишлар иқтидорли ёш олимнинг кейинги асарларида албатта инобатга олинади, деган фикрдамиз.

Х. ҒУЛОМОВ,
ТошДД тарих факультети доценти.

Г. ХОЛЛИЕВ,
доцент.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ «ҲОЖАТБАРОР» ТАРҒИБОТ-ТИЖОРАТ ХИЗМАТИ

МУАВОҚОТ УЧУН ТЕЛ: 33-44-43, 32-54-44, 32-56-34, 32-56-25

БУЮРТМАЛАРИНГИЗ ТЕЗДА АДО ЭТИЛАДИ

Хўрматли Наталья Викторовна Шаталова!

Меҳнат жамоамиз, барча ҳамкасбларингиз ва қадрдонларингиз номидан туғилган кунингиз билан қизгин табриқлаймиз. Йилгирма йилдан бун ҳисобчиликдек машаққатли касбини эъзозлаб келаятган Сиздек мала-

кали мутахассис ташкилотимиздаги ишларингиз янада самарали бўлишига катта ҳисса қўшаётганлигини ҳар жиҳатдан

қарши тумени хўжалик ҳисобидagi дефиниция станцияси жамоваси.

Қадрли Абдуали Сафаров!

Сизни жамоа хўжалигимизнинг барча меҳнаткашлари, ёру биродарларингиз ва қадрдонларингиз номидан туғилган кунингиз билан чин қалбдан муборакбод етказим. Сиз узоқ йиллардан бери Шаҳрисабз райони идораларида сидқидил меҳнат қилиб келаятганлигингиз, ташкилотчилигингиз тўғйли эътибор-

га сазовор бўлганлигингизни барча эътироф этади. Район ўсимликларини ҳимоя қилиш идорасида, жамоа хўжалигимизда раҳбарлик қилаётганлигингиз номидан туғилган кунингиз билан чин қалбдан муборакбод етказим. Сиз узоқ йиллардан бери мутахассислар ҳамда заҳматкашларининг хўрматида сазовор бўлиб келаяпсиз.

Навқирон қирқ беш

Шажрисабз туманидаги «Наврўз» жамоа ширкат хўжалиги бошқаруви ва кивсаба уюшмаси қўмитаси.

ла ва электр энергияси билан ҳаракатга келадиган транспорт воситаларидан фойдаланувчилар учун электр энергиясига ҳақ тўлаш тарифлари оширилди. Янги тарифларни электр энергияси билан таъминловчи ташкилотлардан олиш керак.

Фойдаланилган электр энергияси учун ўз вақтида тегишли ҳақ тўлашни зарур. Акс ҳолда шу муддатдан кейин ҳақ янги тарифлар бўйича олинади.

Амалдаги тарифлар (1993 йил 1 майдан кучга киритилган) 10 июлдан бошлаб ўз кучини йўқотган саналади.

Ушбу эълон корхона ва ташкилотлар билан тузилган шартномаларга қўшимча келишув ҳисобланади.

«ЎЗЭНЕРГОНАЗОР» ХИЗМАТИ.

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАР

РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИГА ҲАҚ ТЎЛАШНИНГ ЯНГИ ТАРИФЛАРИ

1993 йил 10 июлдан бошлаб электр энергиясига ҳақ тўлашни янги тарифлар кучга киради.

Барча турдаги саноат корхоналари, ташкилотлар, қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ истеъмолчи-

